

گونه‌شناسی رفتار سبز در اماکن ورزشی

رضا شهبازی^۱، عباس سیف‌الهی^۲، امین دهقان قهفرخی^{۳*}

۱. کارشناسی ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. ۲. کارشناسی ارشد، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. ۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۲۹ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۰/۱۷

The Typology of Green Behaviors in Sporting Places

Reza Shahbazi¹, Abbas Seyfollahii², Amin Dehghan Ghahfarokhi^{3*}

1. M.A. Sport Management Department, Faculty of physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, 2. M.A. Sport Management Department, Faculty of physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, 3. Assistant Professor, Sport Management Department, Faculty of physical Education and Sport Sciences, University of Tehran

Received: (2019/09/20s) Accepted: (2020/01/07)

چکیده

Abstract

The purpose of this study was to the role of humble The purpose of the present study was to characterize green behavior in sporting sites. The present research method is descriptive and purposeful, applied and in terms of survey information collection method. The statistical population of this study was all managers, staff, officials, and customers of sports complexes in district 6 of Tehran city and the sample consisted of 384 persons who were selected Accidental class. The research instrument was a researcher-made questionnaire whose Formal and content validity was confirmed by 12 people of sport and environmental management professors And construct validity also was confirmed by structural equation modeling. The data were analyzed using descriptive statistics and structural equation modeling using SPSS software version 24 and PLs version 3 software. The research findings showed that Green behavior in sports sites has a positive and significant effect on environmental knowledge, environmental orientation, environmental Credibility, environmental requirements, expectation, and economic justification. As a result, Environmental issues observance in sports areas are not only is appropriate for keeping the environment healthy but also it will bring a lot of financial benefits to sports authorities.

Keywords

Green behavior, Green sports Facilities, Existence Environment, Sustainable Development.

هدف از تحقیق حاضر، گونه‌شناسی رفتار سبز در اماکن ورزشی بود. روش تحقیق حاضر توصیفی و به لحاظ هدف، کاربردی و از جهت روش جمع‌آوری اطلاعات پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر، کلیه مدیران، کارکنان، مسئولان و مشتریان مجموعه‌های ورزشی در منطقه شش شهر تهران بودند و نمونه آماری ۳۸۴ نفر و به صورت تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی صوری و محتوایی آن توسط ۱۲ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و محیط زیست مورد تأیید قرار گرفت و روایی سازه نیز از طریق مدل‌سازی معادلات ساختاری تأیید شد. تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و مدل‌سازی معادلات ساختاری، با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ و PLS نسخه ۳ انجام گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که رفتار سبز در اماکن ورزشی بر دانش زیست محیطی، گرایش زیست محیطی، اعتبار زیست محیطی، الزامات زیست محیطی، انتظار و توجیه‌پذیری اقتصادی تأثیر مثبت و معناداری دارد. در نتیجه، رعایت مسائل زیست محیطی در اماکن ورزشی نه تنها برای سالم نگه داشتن محیط زیست مناسب است، بلکه برای مسئولان اماکن ورزشی نیز فواید مالی زیادی به همراه خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی

رفتار سبز، اماکن ورزشی سبز، محیط زیست، توسعه پایدار.

* نویسنده مسئول: امین دهقان قهفرخی

*Corresponding Author: Amin Dehghan Ghahfarokhi, E-mail: a_dehghan@ut.ac.ir

مقدمه

نیاز مبرم به توسعه فعالیت‌های ورزشی در سطح کشور و بهبود عملکرد فضاهای ورزشی و ضوابط طراحی فضاهای جدید که نتیجه آن ایجاد فضاهای مطلوب با عملکرد صحیح است. اهمیت دستیابی به راه‌حل‌های مناسب برای ایجاد محیطی سالم در جهت پیشبرد و تداوم سالم‌سازی فکر و روان انسان را مشخص می‌کند (۱۸). فضاها و مکان‌های ورزشی یکی از عوامل بسیار مهم در ایجاد محیطی سالم برای پرورش روح و جسم جامعه است، بنابر این تلاش در جهت حفظ و توسعه اماکن ورزشی بسیار مهم است.

امروزه نگرانی‌های مرتبط با محیط زیست به طور فزاینده‌ای در نزد اقشار مختلف گسترش یافته است، به طوری که افزایش آلودگی‌های مختلف زیست محیطی، مشکلاتی برای عموم مردم به صورت مستقیم و غیرمستقیم ایجاد نموده که این موضوع موجب شده علاوه بر دولت‌ها، برخی افراد در سازمان نیز از طریق گوناگون به سمت توجه بیش‌تر به رعایت اصول زیست محیطی برای کاهش آلودگی‌های مختلف توجه نمایند (۶). لزوم توجه به مسائل زیست محیطی باعث به وجود آمدن مدیریت سبز شده است (۱۳). مدیریت سبز فرآیند وسیع سازمانی بکارگیری نوآوری در تحقق پایداری، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و مزیت رقابتی از طریق یادگیری مستمر و توسعه اهداف زیست محیطی است (۲). مراکز ورزشی از جمله اماکن و فضاهایی هستند که افراد قسمت اعظم اوقات فراغت خود را در آن‌ها سپری می‌کنند؛ از این‌رو حفظ بهداشت محیط، محیط زیست، سالم‌سازی محیط و نیز صرفه‌جویی در هزینه‌های ذی‌ربط با هدف کاهش هزینه‌ها و قیمت تمام شده خدمات ورزشی از اهمیت خاصی برخوردار است (۳۰). به لحاظ ویژگی‌های تازگی و تمایل بیش‌تر مردم به استفاده از خدمات ورزشی مدرن، اهمیت دستیابی به فضای سالم، بهداشتی و ارزان قیمت بیش‌تر می‌شود. تحقق این موضوعات به مقدار قابل توجهی از طریق تحقق اهداف مدیریت سبز امکان‌پذیر است (۱۵). اماکن و تسهیلات ورزشی به طور روزافزون در حال گسترش هستند و بر فضای شهر و کاربری‌های تجاری و مسکونی اطراف خود تأثیر می‌گذارند، برخی از این تأثیرات، شامل اثرات ترافیکی و زیست‌محیطی اماکن ورزشی بر محیط اطراف خود است. یکی از عوامل افزایش بهره‌وری از اماکن و تأسیسات ورزشی، شناخت اثرات این اماکن بر فضای شهری است. آگاهی از تأثیرات زیست‌محیطی و ترافیکی اماکن ورزشی ما را در پیش‌بینی محل ساخت و طراحی و افزایش بهره‌وری از این تأسیسات ورزشی یاری خواهد داد (۳۲). در حال حاضر، هدف

نهایی از حفاظت محیط زیست، دستیابی به توسعه پایدار در قالب برنامه‌های اقتصادی هماهنگ با اصول حفاظت از محیط زیست و ممانعت از تخریب و تهنی‌سازی منابع تجدیدشونده و غیرقابل تجدید می‌باشد از این‌رو، برای حل مشکلات بحرانی و زیربنایی توسعه محیط زیست دیدگاه‌های کلان منطبق با قانونمندی‌های حفاظت محیط زیست طراحی شود و هرگونه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آینده کشور بر شالوده حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار صورت گیرد (۱۱).

مفهوم سبز، اصطلاح جدیدی در مدیریت سازمان‌هاست. امروزه سازمان سبز، سازمانی است که مأموریت‌ها، اهداف و وظایف خود را به نحوی محقق می‌سازد تا هم افراد و سایر سازمان‌های موجود و هم نیازهای آیندگان از منابع محدود مخدوش نشود (۳۱). یکی از مهم‌ترین مزیت‌های رقابتی قرن حاضر، تولید و عرضه محصولات محافظ محیط زیست محصولات سبز یا اکولوژیک است که ضمن افزایش ضرورت وجود آن به دلیل نگرانی‌ها و تهدیدات زیست‌محیطی، چالش‌های زیادی را در کشورها و فرهنگ‌های گوناگون برانگیخته است (۱۰). اگرچه نگرانی در مورد محیط زیست و مسئولیت‌پذیری در مورد آن در اغلب کشورها و فرهنگ‌ها اهمیت دارد، اما در خصوص مشارکت عملی در فعالیت‌های سبز با حمایت از تولیدکنندگان سبز، واکنش‌های مختلفی وجود دارد. رفتار سبز کارکنان اشاره به انجام فعالیت‌هایی است که با محیط زیست سازگار بوده، نامیده می‌شود (۳ و ۷). کیم و همکاران (۲۰۱۴) نشان دادند که رفتار سبز کارکنان در سازمان رابطه معناداری با رفتار سبز مدیران دارد، همچنین حمایت سازمانی نیز نقش مؤثری در رفتار سبز کارکنان داشت؛ بنابر این رفتار سبز باید در تمام مدیران و کارکنان سازمان‌های ورزشی نهادینه شود (۳). ژانگ و همکاران (۲۰۱۹) در تحقیقی نشان دادند که رفتار سبز بر صرفه‌جویی اقتصادی در جامعه تأثیر معناداری دارد. امروزه افزایش توسعه جوامع، سبب استفاده بی‌رویه از منابع طبیعی، تخریب محیط زیست، ایجاد آلودگی‌های گوناگون و ... شده است که این عامل خود تهدیدی برای توسعه پایدار این جوامع است (۳۵). از این‌رو، ضروری است سازمان‌ها به عنوان بزرگ‌ترین اعضای جوامع، اثرات رفتارهای خود را بر محیط زیست شناخته و در جهت کاهش اثرات منفی این رفتارها بر اکوسیستم‌های طبیعی اقداماتی را اتخاذ کند. هدف‌های اکولوژیکی در طراحی محصولات به کاهش مصرف منابع و آلودگی و افزایش بقای

حفاظت از محیط زیست و طراحی فضاهای سبز شده است؛ چنان که المپیک سیدنی در سال ۲۰۰۰ با رعایت این اصول به المپیک سبز شهرت یافت. همچنین، با مطالعه فعالیت‌هایی که در بازی‌های المپیک آتن جهت حفاظت از محیط زیست انجام شد، می‌توان به اهمیت این موضوع پی برد (۱۱).

از جمله تحقیقات انجام گرفته مرتبط با موضوع محیط زیست و ورزش می‌توان به مطالعه بوژمهرانی و رضوی (۱۳۹۴) با عنوان "راهکارهای توسعه فرهنگ زیست‌محیطی در ورزش" اشاره نمود که به این نتیجه رسیدند، بسیاری از تهدیدات زیست محیطی، تخریب منابع و آلوده‌سازی محیط نتیجه فعالیت‌های انسانی است، با آموزش‌های مستمر و هدف‌دار اقبال مختلف جامعه می‌توان جامعه‌ای باوجدان زیست محیطی و آینده‌ای توأم با سربسزی، سلامتی برای کشور امیدوار بود (۵).

فکری و همکاران (۲۰۱۴)، در تحقیقی با عنوان توسعه مدل انعطاف‌پذیر زیست‌محیطی ارزیابی ساخت و سازهای میزبانان رویدادهای بزرگ ورزشی در جهان دریافتند که ارزیابی‌های زیست محیطی ساختارهای ورزشی، برای اخذ میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی که بر طبق استانداردهای جهانی محیط زیست صورت می‌گیرد، یک فضای رقابتی را به وجود آورده که می‌تواند میلیون‌ها تماشاگر را جهت بازدید از آن ساختار و دستاوردها تحریک و تشویق کند. توماس و همکاران (۲۰۱۴)، در تحقیقی با عنوان بررسی اثرات زیست‌محیطی استادیوم‌های ورزشی به این نتیجه دست یافتند که سرمایه‌گذاری در فناوری‌های سبز، نه تنها به جامعه یاری می‌رساند تا سازگار با محیط زیست باشد، بلکه از طریق ایجاد شغل‌های سبز به اقتصاد محلی نیز کمک می‌کند. این امر به ویژه در شهرستان‌ها که در آن بسیاری از مناطق شهری در جستجوی راه‌هایی برای تقویت اقتصاد خود هستند، مفید است.

مجیدی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی در رابطه "شاداب‌سازی و زیباسازی اماکن ورزشی بر گرایش دانشجویان خوابگاهی به فعالیت بدنی" به این نتیجه رسیدند که شاداب‌سازی و زیبایی اماکن ورزشی یکی از عوامل بسیار مهم در جذب افراد به حضور در محیط‌های ورزشی است (۲۳). دارابی و زردتشتیان (۱۳۹۷) به این نتیجه رسیدند که مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان‌های ورزشی از قبیل بهادان به مسائل زیست محیطی بر خوشنامی سازمان‌های ورزشی و تمایل استفاده افراد

منابع کمیاب منجر می‌شود. همچنین در ایجاد اماکن ورزشی نیز باید به مسائل زیست‌محیطی توجه زیادی شود. استفاده هرچه بیشتر از تکنولوژی اطلاعات به این خاطر صورت می‌پذیرد که به مشتریان مجموعه‌های ورزشی نه تنها در مدت اقامت در مجموعه، خدمات مناسب‌تری ارائه شود بلکه با آن‌ها قبل از ورود و بعد از خروج از مجموعه نیز ارتباط مطلوب وجود داشته باشد (۲۲). در زمینه مصرف انرژی در آینده گام‌های بسیار بزرگی در مجموعه‌های ورزشی برداشته خواهد شد. حتی امروزه نیز در مجموعه‌های ورزشی مدرن از سیستم‌های تولید سرما و گرمای تجدیدپذیر استفاده می‌شود (۷).

اماکن ورزشی را می‌توان موجب رونق اجتماعی منطقه ارزیابی نمود و نسبت به دهه‌های گذشته، تصورات از طراحی سبز و پایدار تکامل یافته و مکانیزم‌هایی برای مقابله با محدودیت منابع و کاهش اثرات منفی بر محیطی لحاظ شده است (۲۸). اماکن ورزشی سبز جایگاه بسیار مهمی در جامعه مدرن امروزه دارد که باعث حفظ ارتباط بین مردم و ورزش می‌شود. یک مکان سبز یا پایدار را می‌توان طراحی ساختار، ساخت و بازسازی و اداره کردن آن در محیط زیست به شیوه کارآمدتر کردن منابع تعریف کرد (۸). در این اماکن از شیوه‌هایی برای کارآمدتر کردن و بهبود بهره‌وری از انرژی برای مدت زمان طولانی استفاده می‌شود. اگرچه محافظت از اماکن ورزشی و تفریحی در برابر میلیون‌ها خطر کاری غیرممکن است اما می‌توان با بکار بستن بعضی شیوه‌ها و دستورالعمل‌ها بر عمر و کیفیت آن‌ها صحنه گذاشت (۳۳). یکی از نیازهای ضروری در اماکن ورزشی داشتن نگرش زیست‌محیطی است، نگرش زیست‌محیطی در مفهوم به معنی مجموعه نسبتاً پایداری از احساسات، باورها و آمادگی‌های رفتاری اشخاص، اندیشه‌ها و گروه‌ها نسبت به محیط زیست می‌باشد. نگرش زیست‌محیطی در بسیاری موارد تعیین کننده دانش و عملکرد زیست‌محیطی است. بسیاری از محققان میزان دانش نسبت به محیط زیست را به عنوان یک جز و عامل تأثیرگذار بر نوع نگرش‌های زیست‌محیطی افراد بررسی می‌کنند (۴).

در راستای توجه به محیط زیست و ارتباط آن با مقوله ورزش، کمیسیون ورزش و محیط زیست در کمیته بین‌المللی المپیک در سال ۱۹۹۵ میلادی با هدف اجرای اقداماتی در جهت افزایش آگاهی زیست محیطی در مجامع ورزشی و تلاش به منظور کاهش اثرات مخرب فعالیت‌های ورزشی در عرصه محیط‌های طبیعی تشکیل شد. این کمیسیون در ایران هم در سال ۱۳۷۶ شکل گرفت (۲۷). در بازی‌های المپیک به عنوان بزرگ‌ترین رویداد بشری و ورزشی جهان نیز تأکید بسیاری بر

روش جمع‌آوری اطلاعات پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر، کلیه مدیران، کارکنان، مسئولان و مشتریان مجموعه‌های ورزشی در منطقه شش شهر تهران بودند، نمونه آماری نیز با توجه به گستردگی جامعه آماری ۳۸۴ نفر و به صورت تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. در انتخاب نمونه آماری سعی شد تعادل را در بین تعداد مدیران، کارکنان و مشتریانی که انتخاب می‌شوند، برقرار شود. بنابراین از ۳۸۴ نفر نمونه آماری، ۲۵ نفر از مدیران، ۵۵ نفر از کارکنان و ۳۰۴ نفر از مشتریان مجموعه‌های ورزشی شهر تهران بودند. ابزار مورد استفاده در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته شامل ۲۷ سؤال و ۶ مؤلفه دانش زیست محیطی (سؤال ۱ - ۵)، گرایش زیست محیطی (سؤال ۶ - ۱۰)، اعتبار زیست محیطی (سؤال ۱۱ - ۱۵)، الزامات زیست محیطی (سؤال ۱۶ - ۱۹)، انتظار زیست محیطی (سؤال ۲۰ - ۲۳) و توجه‌پذیری اقتصادی (سؤال ۲۴ - ۲۷) بودند که با استفاده از طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت رتبه‌بندی شدند. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط ۱۲ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و محیط زیست مورد تأیید قرار گرفت و روایی سازه پرسشنامه نیز از طریق مدل‌سازی معادلات ساختاری بررسی و تأیید شد. همچنین روایی همگرا و واگرا و پایایی مرکب نیز با استفاده از نرم‌افزار PLS بررسی و تأیید شد. تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق با استفاده از روش‌های آماری توصیفی (جنسیت، سن، تحصیلات) و مدل‌سازی معادلات ساختاری برای نشان دادن ارتباط بین متغیرها استفاده شد. نرم‌افزارهای مورد استفاده نیز SPSS نسخه ۲۴ و PLS نسخه ۳ بودند.

یافته‌های تحقیق

جدول شماره (۱) یافته‌های توصیفی در خصوص ویژگی‌های جمعیت شناختی ۳۸۴ نفر نمونه‌های آماری تحقیق حاضر را نشان می‌دهد:

موثر است (۹). ايساليموف (۲۰۱۵)، در تحقیقی در رابطه با تأثیر رویدادهای فرهنگی - ورزشی بزرگ بر توسعه پایدار شهری نشان داد که برگزاری رویدادهای بین‌المللی فرهنگی - ورزشی تأثیرات سودمندی بر توسعه پایدار شهری به خصوص توسعه اقتصادی آن شهر دارد (۱).

نتایج تحقیقات صورت گرفته در زمینه توجه به مسائل زیست محیطی در مجموعه‌های ورزشی حاکی از آن است که ضرورت توجه به این مسئله در جهت سالم نگه داشتن محیط‌زیست بر همگان ثابت شده است ولی به نظر می‌رسد در جهت عملی کردن این موضوع مشکلاتی وجود دارد.

امروزه همه مسابقات، اماکن و مراکز ورزش به گونه‌ای تحت تأثیر متقابل منطقه‌ای و جهانی با محیط زیست هستند. از این رو ورزشکاران بیش از سایر مردم در معرض خطرات زیست‌محیطی قرار دارند؛ بنابراین علاوه بر ضرورت اهمیت ایمنی محیط زیست در مدیریت طراحی و احداث اماکن ورزشی، رعایت اصول زیست‌محیطی در برنامه‌ریزی و بهره‌برداری از اماکن ورزشی و پرهیز از ایجاد آلودگی‌های مختلف که سبب تخریب و صدمه زدن به محیط زیست می‌شوند، از نکات حائز اهمیت در مدیریت اماکن و فضاهای ورزشی است (۲۰). با توجه به اهمیت حفظ محیط زیست و تأثیر زیادی که اماکن ورزشی می‌توانند در این زمینه داشته باشند، محقق در این تحقیق قصد دارد فاکتورها و متغیرهایی که در رفتار سبز اماکن ورزشی دخیل هستند را شناسایی کند، بنابر این مسئله اصلی این تحقیق گونه‌شناسی رفتارهای سبز در اماکن ورزشی شهر تهران است. که نتایج این پژوهش می‌تواند در توسعه مدیریت بهینه اماکن ورزشی مورد توجه قرار گیرد. توجه به مسائل زیست محیطی در مجموعه‌های ورزشی علاوه بر اینکه در سالم نگه داشتن محیط موثر است در جهت مدیریت بهینه این مجموعه‌ها نیز تأثیر فراوانی دارد.

روش تحقیق

روش تحقیق توصیفی و به لحاظ هدف، کاربردی و از جهت

جدول ۱. نتایج اطلاعات جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها

یافته‌های توصیفی	ویژگی‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۲۶۲	۶۸٪
	زن	۱۲۲	۳۲٪
سن	کم‌تر از ۲۰ سال	۴۵	۱۲٪
	۲۱ - ۲۵ سال	۱۰۲	۲۷٪

۲۶ - ۳۰ سال	۱۱۱	٪۲۹
۳۱ - ۳۵ سال	۵۶	٪۱۴
۳۶ - ۴۰ سال	۴۲	٪۱۱
بیش از ۴۰ سال	۲۸	٪۷
دیپلم	۸۴	٪۲۲
کاردانی	۴۸	٪۱۳
کارشناسی	۱۸۲	٪۴۷
کارشناسی ارشد و بالاتر	۷۰	٪۱۸

سطح تحصیلات

جدول شماره (۲) آمار میانگین و انحراف معیار مربوط به سوالات و متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد:

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار سوالات و متغیرهای تحقیق

S.D	M	سوالات و متغیرهای تحقیق
۰/۸۲	۴/۳۶	گسترش آگاهی عمومی در زمینه رعایت مسائل زیست محیطی در ورزش
۰/۹۶	۳/۸۶	الگوبرداری از فعالیتهای کشورهای موفق و پیشرفته در زمینه توجه به سلامتی محیط زیست در فعالیتهای ورزشی
۰/۸۴	۴/۱۱	افزایش در شناخت و آگاهی از استانداردهای زیست محیطی و اعمال آن در سیاست گذاریهای کلان
۱/۱۲	۳/۶۳	افزایش نگرش علمی به توسعه پایدار در ورزش
۱/۱۳	۳/۴۴	توجه به طراحی آینده با قابلیت توسعه آتی به منظور بهره‌برداری بلند مدت
۰/۷۷	۳/۸۸	دانش زیست محیطی
۱/۱۵	۳/۷۸	آموزش و آگاهی عمومی در زمینه اهمیت محیط زیست
۰/۷۴	۴/۲۵	رفتار محیط‌زیست دوستانه
۰/۹۵	۴/۱۸	افزایش گرایش مردم به حفظ محیط‌زیست اماکن ورزشی
۱/۱۸	۳/۴۷	توجه به کاهش اتلاف انرژی و استفاده از انرژیهای پاک
۱/۲۵	۳/۹۵	گرایش مدیران مجموعه‌های ورزشی به استفاده از انرژیهای جدید و پاک در اماکن ورزشی
۱/۲۱	۳/۹۲	گرایش زیست محیطی
۱/۱۱	۳/۶۱	بهره‌گیری از مشاورین متخصص در جهت رعایت مسائل زیست محیطی در مجموعه‌های ورزشی
۰/۸۴	۴/۱۴	استفاده از مدیران غیرمتخصص در حوزه محیط‌زیست و ورزش
۰/۹۹	۳/۸۵	قرار گرفتن ارزشها و اخلاق زیست محیطی در مسئولان و سازندگان
۱/۱۳	۳/۸۸	وجود طرح آمایش سرزمین در ساخت اماکن ورزشی سبز
۱/۱۸	۳/۷۱	ترویج و اطلاع‌رسانی رفتارهای سازگار در حفظ و گسترش محیط‌زیست

۰/۸۶	۳/۸۳	اعتبار زیست‌محیطی
۱/۰۱	۳/۹۳	فرهنگ‌سازی رعایت مسائل زیست‌محیطی در مجموعه‌های ورزشی
۰/۷۹	۴/۰۲	افزایش همکاری بین سازمان‌های مختلف برای توجه بیشتر به مسائل زیست‌محیطی در ورزش
۰/۷۷	۴/۳۶	احساس تعلق اجتماعی در مردم و مشارکت همگانی در حفظ محیط‌زیست
۱/۱۵	۳/۵۸	التزام مجریان ساخت اماکن ورزشی به انتخاب و بکار بستن مصالح تجزیه‌پذیر و استفاده از مصالح بازیافتی
۱/۱۶	۳/۷۸	رعایت قوانین محیط زیستی
۱/۰۹	۳/۹۳	الزامات زیست‌محیطی
۱/۰۳	۳/۳۹	توجه به مسائل و سلامت زیست‌محیطی
۰/۹۲	۴/۱۷	دسترسی آسان به اماکن ورزشی سبز
۱/۱۳	۳/۵۵	کاهش سر و صدا در اماکن ورزشی
۱/۱۴	۳/۵۹	تعامل لازم بین مراکز پژوهشی و مجریان طرح‌های محیط‌زیست و ورزش
۱/۰۲	۳/۶۷	انتظار زیست‌محیطی
۱/۰۴	۳/۷۷	ایجاد شغل و مشاغل جانبی
۰/۷۹	۴/۱۹	ساخت، نگهداری و استفاده از فناوری‌های مدرن و استاندارد
۰/۷۸	۴/۲۹	سرمایه‌گذاری بخش‌های دولتی و خصوصی در استفاده از انرژی‌های پاک
۱/۳۱	۳/۸۱	افزایش درآمد
۰/۷۱	۴/۰۱	توجه‌پذیری اقتصادی

پایایی مرکب (ترکیبی) بیانگر میزان همبستگی سؤالات یک بعد به یکدیگر برای برازش کافی مدل‌های اندازه‌گیری را مشخص می‌کند (۱۲). هرگاه یک یا چند خصیصه از طریق دو یا چند روش اندازه‌گیری شوند، همبستگی بین این اندازه‌گیری‌ها دو شاخص مهم اعتبار را فراهم می‌سازد. اگر همبستگی بین نمرات آزمون‌هایی که خصیصه‌ی واحدی را اندازه‌گیری می‌کند بالا باشد، پرسشنامه دارای اعتبار همگرا می‌باشد. وجود این همبستگی برای اطمینان از اینکه آزمون آنچه را که باید سنجیده شود می‌سنجد، ضروری است. برای روایی همگرا میانگین واریانس استخراج (AVE) و پایایی مرکب (CR) محاسبه می‌شود. باید روابط زیر برقرار باشد:

$$0.7 < CR <$$

$$0.5 < AVE <$$

در مدل‌یابی PLS، یکی دیگر از معیارهای مناسب برای

آمار توصیفی متغیرهای تحقیق نشان داد که بالاترین میانگین مربوط به توجه‌پذیری اقتصادی با میانگین ۴/۰۱ و کم‌ترین میانگین مربوط به انتظار زیست‌محیطی با میانگین ۳/۶۷ است.

بررسی توزیع داده‌ها به دلیل عدم اهمیت توزیع داده‌ها در بکارگیری نرم‌افزار تحلیلی PLS توزیع نرمال یا غیر نرمال بودن داده‌ها مورد بررسی قرار نگرفته است. در مدل‌های PLS دو مدل آزمون می‌شود مدل بیرونی که هم‌ارز مدل اندازه‌گیری و مدل درونی مشابه مدل ساختاری در مدل‌های معادلات ساختاری است. از این‌رو در این بخش ابتدا مدل بیرونی ارائه و سپس به مدل درونی تحقیق پرداخته می‌شود. مدل بیرونی PLS هم‌ارز مدل اندازه‌گیری در معادلات ساختاری است. مدل بیرونی دربرگیرنده روایی همگرا و واگرا، پایایی ترکیبی و بررسی بار عاملی گویه‌های مربوط به سازه‌های تحقیق می‌باشد.

معناداری) برای روابط بین متغیرها را نشان می‌دهد. بنابر نظر هالند (۱۹۹۹) حداقل میزان قابل قبول برای بار عاملی هریک از روابط برابر با ۰/۴ می‌باشد و روابطی که بار عاملی آن‌ها کم‌تر از این میزان باشد، به این معنی است که روابط بین آن متغیرها معنادار نیست (۱۷).

پایین (ضرایب همبستگی بین هر سازه با سازه دیگر) بیش‌تر بوده و این مطلب نشان دهنده قابل قبول بودن روایی واگرا سازه‌هاست.

جهت تعیین پایایی سنج‌ها در روش معادلات ساختاری با استفاده از PLS از بار عاملی آن‌ها استفاده می‌شود. این معیار نشان‌دهنده همبستگی این روابط می‌باشد. جدول شماره (۴) بار عاملی و مقدار آماره T

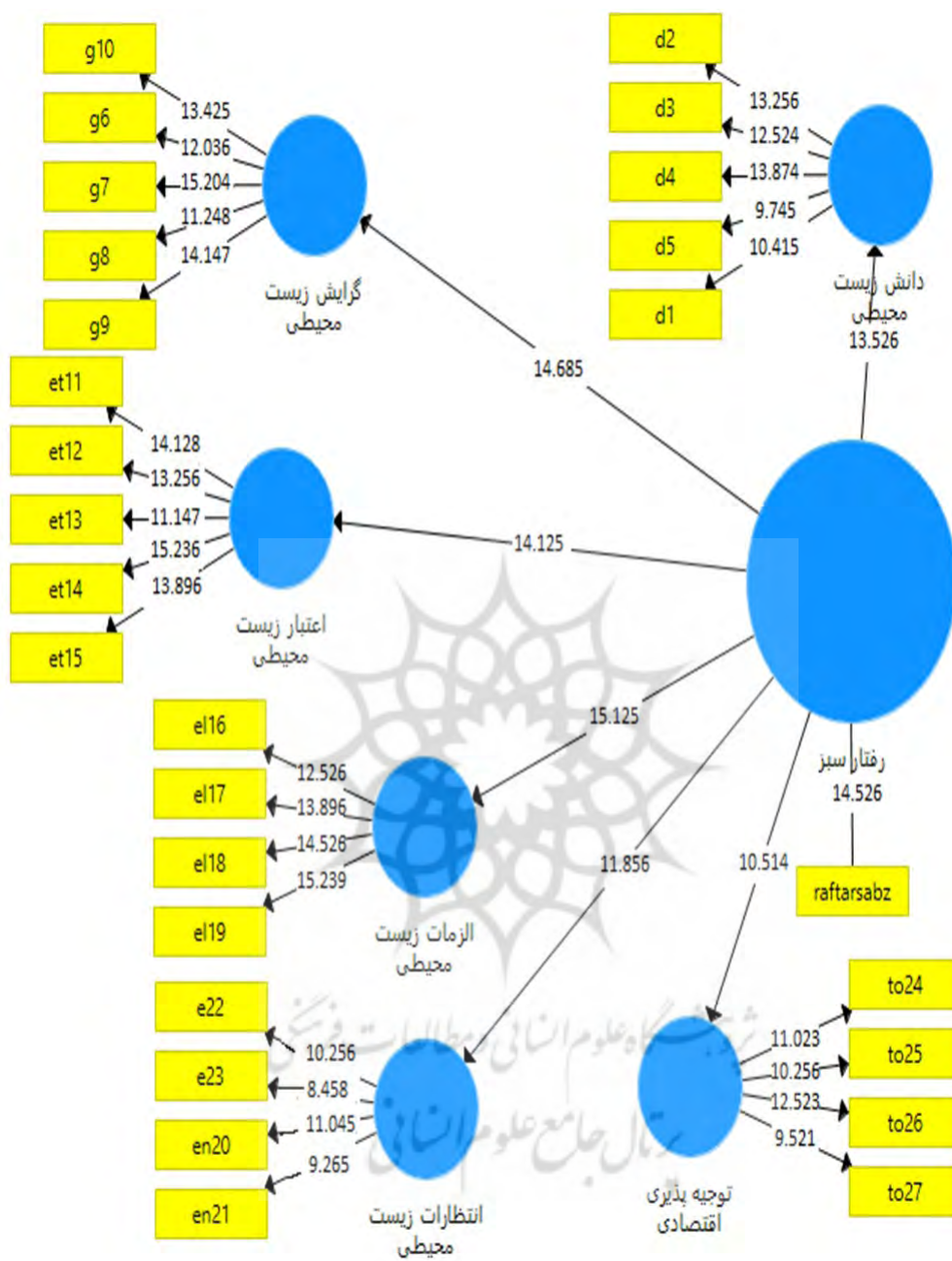
جدول ۵. بار عاملی و اعداد معناداری گویه‌های مربوط به سازه‌های

روابط مسیر	بار عاملی	آماره نتیجه آزمون	تأیید
رفتار سبز - دانش زیست محیطی	۰/۵۴۱	۱۳/۵۲۶	تأیید
رفتار سبز - گرایش زیست محیطی	۰/۶۴۵	۱۴/۶۸۵	تأیید
رفتار سبز - اعتبار زیست محیطی	۰/۶۱۲	۱۴/۱۲۵	تأیید
رفتار سبز - الزامات زیست محیطی	۰/۸۷۴	۱۵/۱۲۵	تأیید
رفتار سبز - انتظار زیست محیطی	۰/۴۷۹	۱۱/۸۵۶	تأیید
رفتار سبز - توجه‌پذیری اقتصادی	۰/۴۱۵	۱۰/۵۱۴	تأیید

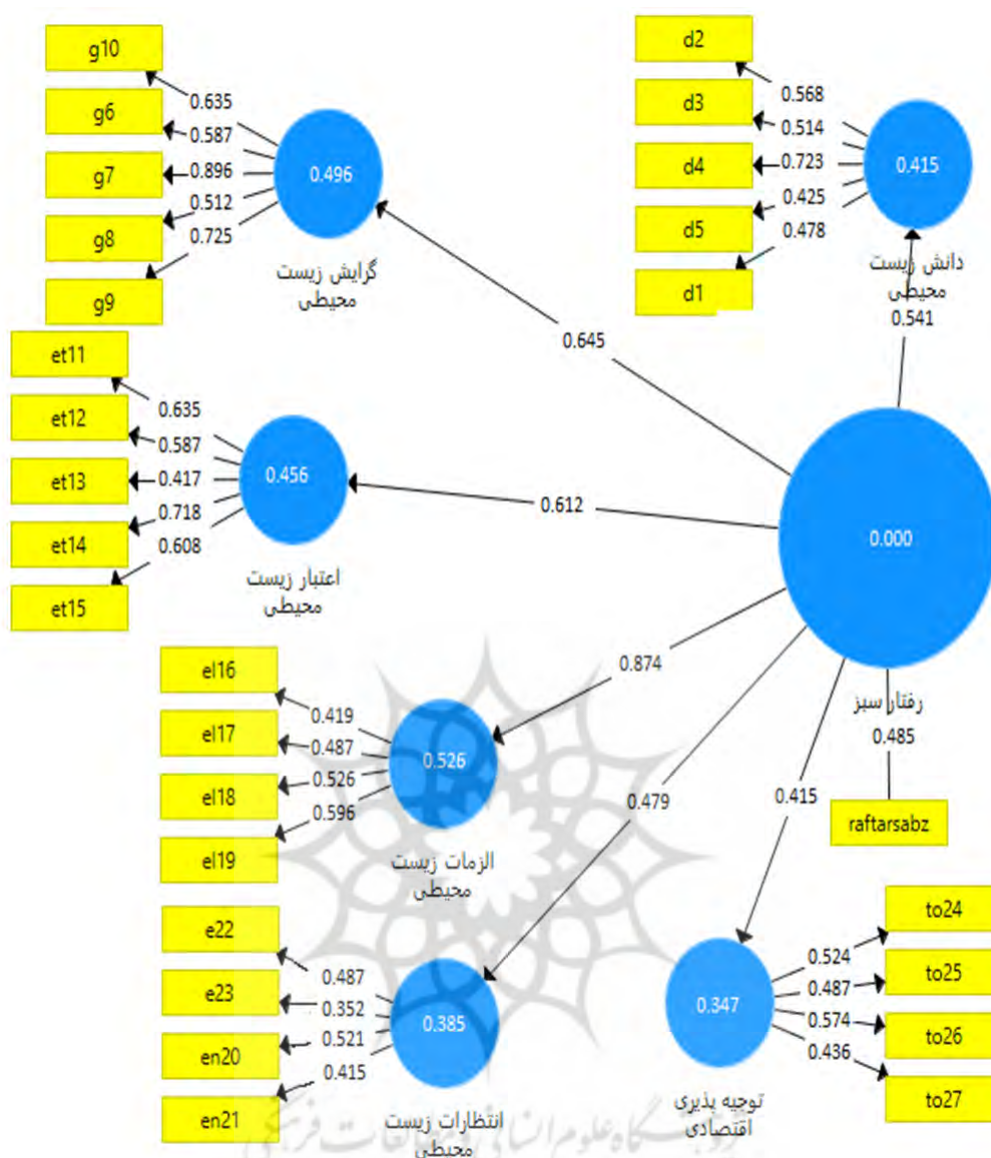
مدل شامل دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری می‌شود و با تأیید برازش آن بررسی برازش در یک مدل کامل می‌شود. برای بررسی برازش کلی مدل تنها از یک معیار با نام GOF استفاده می‌شود. وتزلس ۲ و همکاران (۲۰۰۹) سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵، ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی نموده‌اند که در این تحقیق مقدار آن ۰/۵۰۶ بدست آمد بنابراین می‌توان گفت برازش کلی مدل قوی است.

با توجه به نتایج مندرج در جداول (۵)، مقدار بار عاملی و آماره آزمون به دست آمده برای هریک از مسیرها بالاتر از ۰/۴ و ۱/۹۶ می‌باشد، بنابراین می‌توانیم نتیجه بگیریم که رفتار سبز در اماکن ورزشی بر دانش زیست محیطی، گرایش زیست محیطی، اعتبار زیست محیطی، الزامات زیست محیطی، انتظار و توجه‌پذیری اقتصادی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

پس از آزمون مدل بیرونی لازم است تا مدل درونی که نشانگر ارتباط بین متغیرهای مکنون تحقیق، ارائه شود. با استفاده از مدل درونی می‌توان به بررسی سوالات تحقیق پرداخت. خروجی به دست آمده از اجرای مدل حاوی ضرایب استاندارد شده و ضرایب معناداری T در نمودار شماره (۲) آمده است. وقتی مقدار T مربوط به یک مسیر در بازه بیش‌تر از ۱/۹۶ باشد، بیانگر معنادار بودن تأثیر سازه‌های مشخص در آن مسیر بر یکدیگر و در پی آن تأیید فرضیه تحقیق می‌باشد (۳۴). اعداد نوشته شده بر روی خطوط در حالت استاندارد، در واقع ضرایب بتا حاصل از معادله رگرسیون میان متغیرها است که همان ضریب مسیر است. برازش کلی

نمودار ۱. مدل آزمون شده تحقیق در حالت معناداری

نمودار ۲. مدل آزمون شده تحقیق در حالت ضرایب استاندارد

بالا و ضرایب معناداری T (ضریب تی بالای ۱/۹۶) می‌باشند که نشان می‌دهد، همه مولفه‌های تحقیق در رفتار سبز مشتریان در اماکن ورزشی دخیل هستند و به عنوان شاخص‌های رفتار سبز باید مورد توجه قرار بگیرند.

گرفت، نتایج مدل‌سازی از تأثیر مثبت و معنادار رفتار سبز بر این متغیرها حاکی بود. توجه به این نکته مهم است که امروزه علاوه بر اینکه در طراحی و ساخت اماکن ورزشی باید به مسائل زیست محیطی توجه شود، در رفتارهای داخل اماکن ورزشی

نتایج نمودارهای (۱ و ۲) نشان داد که مولفه‌های رفتار سبز در اماکن ورزشی شامل دانش زیست‌محیطی، گرایش زیست‌محیطی، اعتبار زیست‌محیطی، الزامات زیست‌محیطی، انتظار زیست‌محیطی و توجه‌پذیری اقتصادی دارای بار عاملی

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که متغیرهای زیادی در رفتار سبز اماکن ورزشی دخیل هستند که در این تحقیق تعدادی از این متغیرها شناسایی و از طریق آزمون مدل‌سازی معادلات ساختاری به‌وسیله پی ال اس روابط آن‌ها با رفتار سبز مورد بررسی قرار

محیط زیست باید بسیار حساسیت به خرج داد و برای ایجاد مسئولیت‌های زیست محیطی باید الزامات خاصی را مدنظر داشت تا به سمت فرهنگ‌سازی در این زمینه رفت (۱۶). سارانی و همکاران (۱۳۹۵) به این نتیجه رسیدن که عامل مهم در مقابله با مصرف بی‌رویه حامل‌های انرژی، فرهنگ‌سازی در این زمینه است؛ بنابراین اصلاح الگوی مصرف نیازمند فرهنگ‌سازی پایدار است و این مقوله نیازمند راهکاری است تا همه افراد جامعه الزام رفتارهای اصلاح مصرف را احساس کنند و به تدریج بهینه‌سازی مصرف حامل‌های انرژی نهادینه شده و به یک رفتار پایدار و در نهایت به یک فرهنگ در تمامی عرصه مصرف تبدیل شود (۳۰).

در تحقیق حاضر، اولین و مهم‌ترین متغیر در رفتار سبز اماکن ورزشی توجه به الزامات زیست محیطی است که باید مدنظر قرار بگیرد؛ بنابر این در طراحی و ساخت اماکن ورزشی و نگهداری و استفاده از آن با مسائل مربوط به حفظ محیط زیست رعایت شود. همچنین این الزامات باید به صورت قانون دربیاید و در کل کشور رعایت شود.

دومین متغیر گرایش زیست محیطی با بار عاملی ۰/۶۴۵ بود، صالحی و قائمی (۱۳۹۲)، ندرلو و شمس (۱۳۹۶)، نواح و فروتن کیا (۱۳۹۰) و کلینسون و کیم^۱ (۲۰۱۴) در تحقیق خود نشان دادند که نگرش زیست محیطی تأثیر مثبت و معناداری بر رفتارهای مراقبت از محیط زیست دارد که با نتایج این تحقیق همسو هستند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که افرادی که نسبت به مسائل زیست محیطی نگرش مثبت دارند، تمایل بیشتری به انجام رفتارهای محیط زیست دوستانه دارند. آموزش و آگاهی زیست محیطی از عوامل اصلی در برانگیختن افراد در جهت تقویت ارتباط بین ورزش و محیط زیست است؛ به همین دلیل در اماکن ورزشی باید با آموزش‌های لازم، آگاهی و نگرش مثبتی نسبت به مسائل زیست محیطی در افراد ایجاد کنیم (۲۱، ۲۵، ۲۶ و ۲۹).

همخوانی داشت (۱۴، ۲۴ و ۲۵). گرانت در تحقیق خود نشان داد که گرایش افراد به مباحث حمایت از محیط زیست در حال افزایش است و عواملی چون افزایش اخبار آلودگی‌های محیط

نیز باید به سمت رفتارهای سبز که در جهت کمک به سلامت محیط زیست و جامعه هستند، حرکت کنیم.

ساختمان‌های "سبز یا پایدار" اماکن ورزشی سبز، یک ساختار طراحی شده برای بازسازی و حفظ محیط زیست به شیوه‌ای عمل‌گرایانه به وسیله استفاده کارآمد از منابع است، این ساختمان‌ها اغلب با صرفه جویی در هزینه‌های بلندمدت، فرآیندهایی با انرژی کارآمد را به انجام می‌رسانند (۱۹). هدف نهایی از حفاظت محیط‌زیست، دستیابی به توسعه پایدار در قالب برنامه‌های اقتصادی هماهنگ با اصول حفاظت از محیط زیست و جلوگیری از تخریب منابع تجدیدشونده و غیرقابل تجدید است (۲۷). توسعه پایدار به عنوان یک رویکرد جامعه است که با استفاده از مؤثرترین نوع انرژی به محافظت از محیط زیست با ترکیب شیوه‌های طراحی مورد استفاده می‌پردازد. ساختمان‌های سبز برای محافظت از سلامت استفاده کنندگان، بهبود بهره‌وری کارکنان، استفاده کارآمدتر از منابع و کاهش اثرات زیست محیطی طراحی می‌شوند (۱۳)؛ بنابر این اولویت اول در طراحی اماکن ورزشی به منظور احترام به محیط زیست و سلامتی جامعه، ایجاد اماکن ورزشی سبز و در مرحله بعدی رفتار سبز در اماکن ورزشی توسط مدیران، کارکنان و ورزشکاران و تماشاچیان ورزشی است.

نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که ۶ مولفه دانش زیست‌محیطی، گرایش زیست‌محیطی، اعتبار زیست‌محیطی، الزامات زیست‌محیطی، انتظارات زیست‌محیطی و توجیه‌پذیری اقتصادی، مولفه‌های تشکیل دهنده رفتار سبز در مجموعه‌های ورزشی هستند.

الزامات زیست محیطی با بار عاملی ۰/۸۷۴ بالاترین ارتباط را با رفتار سبز در اماکن ورزش داشت. نتایج این بخش با یافته‌های حسین‌آبادی و همکاران (۱۳۹۶) ناهمخوانی داشت، شاید علت ناهمخوانی این باشد، در تحقیق حسین‌آبادی (۱۳۹۶) در کشور ما هیچ الزامات زیست محیطی خاصی در نظر گرفته نشده است، در صورتی که در مورد عوامل مرتبط با اعتبار زیست محیطی با بار عاملی ۰/۶۱۲ ارتباط معناداری با رفتار سبز در اماکن ورزشی داشت. این نتیجه با یافته‌های گرانت^۲ (۲۰۰۸)، مالن و چارد^۳ (۲۰۱۲) و ندرلو و شمس (۱۳۹۶)

³. Mallen & Chard

¹. Kellison & Kim

². Grant

برنامه‌ریزی مناسب را داشته باشند. ورزشکاران و افرادی که به منظور ورزش یا تماشای مسابقه به امکان ورزشی مراجعه می‌کنند در زمینه توجه به مسائل زیست محیطی و محافظت از محیط زیست انتظاراتی دارند، مدیران و کارکنان مجموعه ورزشی باید همه تلاش خود را در راستای توجه به این انتظارات بکار بگیرد. در واقع مدیر یا سرپرست یک مجموعه ورزشی مسئول برنامه‌ریزی، اجرا، حفظ و نگهداری و توسعه کامل دارایی‌هایی است که در جامعه به شدت از آن‌ها استفاده می‌شود. آن‌ها با رهبران سازمانی، مدرسان کلاس، مربیان ورزشی، والدین، همشهریان پرداخت کننده مالیات به طور منظم در تعامل هستند. هر گروه استفاده کننده، نیازها و علایق متفاوتی دارند، اما یکی از نگرانی‌های اصلی آن‌ها لزوم توجه به مسائل زیست محیطی و حفظ آن است که باید به این انتظارات جواب داد.

بر اساس یافته‌های تحقیق حاضر، توجه‌پذیری اقتصادی مهم‌ترین مؤلفه در گونه‌شناسی رفتارهای سبز اماکن ورزشی بود. رعایت مسائل زیست محیطی در اماکن ورزشی نه تنها برای سالم نگه داشتن محیط زیست مناسب است، بلکه برای مسئولان اماکن ورزشی نیز فواید مالی زیادی به همراه خواهد داشت. تلاش در جهت حفظ محیط زیست در مرحله ساخت اماکن ورزشی، نگهداری و استفاده از آن فواید مالی بسیاری می‌تواند داشته باشد و صرفه‌جویی بالایی داشته باشد. برای مثال استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر به جای استفاده از انرژی‌های فسیلی که هم به حفظ محیط زیست کمک می‌شود و هم از نظر اقتصادی توجه‌پذیر است. یک مجموعه ورزشی ایده آل و از نظر اقتصادی توجه‌پذیر، مجموعه‌ای است که در طراحی و ساخت آن نیازهای متغیر و گوناگون مدنظر قرار گرفته و انعطاف‌پذیر باشد، از نظر معماران و طراحان، مهم‌ترین اصل از نظر اقتصادی، طراحی مجموعه‌هایی است که کاربرد چند منظوره داشته و می‌توانند نیازهای متنوعی را برآورده کند. به منظور توجه‌پذیری اقتصادی اماکن ورزشی، مدیریت اماکن، تاسیسات و تجهیزات ورزشی باید تدابیر و تمهیدات مخصوصی را اتخاذ کند که از جمله آن‌ها می‌توان به مواردی مثل کاهش مصرف انرژی، کاهش مصرف برق در مجموعه‌های ورزشی، صرفه‌جویی در مصرف آب گرم، مدیریت زمین چمن و فضای سبز با صرفه‌جویی اقتصادی، کاهش هزینه ماشین‌الات و تجهیزات صنعتی، کاهش تولید زباله در بوفه‌ها و رستوران‌های مجموعه ورزشی، صرفه‌جویی در خرید و حفظ و نگهداری کالا

زیست، گرم شدن کره زمین، مشکلات دفع فاضلاب، سوراخ شدن لایه اوزون و در نتیجه افزایش دانش جامعه از مسائل زیست محیطی منجر به افزایش نگرانی و ایجاد حساسیت در آن‌ها شده و ارزیابی مداوم محصولات بر اساس معیار سبز امری ضروری ساخته است (۱۴). اهمیت دادن به مسائل زیست محیطی و توجه به جایگاه آن در حفظ سلامتی در جامعه باید در اماکن ورزشی مورد توجه قرار گیرد، باید توجه به مسائل زیست محیطی در اماکن ورزشی در اولویت برنامه‌های مدیریت ورزش کشور قرار بگیرد؛ زیرا به صورت مستقیم با سلامتی و ادامه حیات بشر در ارتباط است.

چهارمین متغیر مهم در رفتار سبز در اماکن ورزشی دانش زیست محیطی است. یافته‌های تحقیق ندرلو شمس (۱۳۹۶) و اختیاری و همکاران (۱۳۹۷) با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد (۱۱ و ۲۵). باید در اماکن ورزشی در زمینه مسائل زیست محیطی به افراد که شامل کارکنان، ورزشکاران و تماشاچیان هستند، آموزش‌های لازم داده شود تا در زمینه توجه به حفظ محیط زیست در داخل اماکن و حتی خارج از آن بیش‌تر دقت کنند. هر کس در برابر تأثیرات خویش بر طبیعت مسئول است و باید اطمینان حاصل کند که بهره‌برداری از منابع به شیوه‌ای پایدار صورت گرفته است. همچنین، افرادی که مسئولیتی را در بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و توسعه‌ای بر عهده دارند. در قبال عملکرد زیست محیطی خود مسئول هستند. از این آموزش در مورد مسائل محیط زیست و احترام به آن ضروری است. در این عامل با انجام اقداماتی مانند گسترش عمومی حفظ محیط زیست در اماکن ورزشی، الگوبرداری از فعالیت‌های موفق سایر کشورهای موفق در زمینه ورزش و محیط زیست، افزایش تبلیغات رسانه‌ای در ترویج ارتباط بین ورزش و محیط زیست و راه اندازی رشته یا گرایش تحصیلی در مقاطع تحصیلات تکمیلی با عنوان ورزش و محیط زیست می‌تواند به توسعه رفتار سبز در اماکن ورزشی کمک کند.

انتظارات زیست محیطی متغیر دیگری است که در رفتار سبز اماکن ورزشی دخیل است، این نتایج با یافته‌های ندرلو و شمس (۱۳۹۶) همخوانی داشت. ندرلو و شمس در تحقیق خود نشان دادند که دانشجویان نسبت به رعایت مسائل مربوط به حفظ محیط زیست در محیط دانشگاه دارای نگرش مثبتی دارند و نسبت به آن دارای انتظاراتی هستند که مسئولین دانشگاه

مهمی مانند دانش زیست‌محیطی، گرایش زیست‌محیطی، اعتبار زیست‌محیطی، الزامات زیست‌محیطی، انتظارات زیست‌محیطی و توجه‌پذیری اقتصادی را مورد شناسایی قرار داد، بنابر این باید در این زمینه آموزش‌های لازم به مدیران و کارکنان و استفاده‌کنندگان از مجموعه‌های ورزشی داده شود تا توجه به مسائل زیست‌محیطی به یک رفتار و یک ارزش برای همگان تبدیل شود.

ورزش و محیط زیست با یکدیگر در ارتباط تنگاتنگی هستند و از ورزش به عنوان ابزاری در جهت دستیابی به اصول توسعه پایدار نام برده می‌شود. از زمانی که منشور المپیک محیط زیست را پس از ورزش و فرهنگ به عنوان سومین رکن منشور المپیک مطرح گردید، اقدامات چشم‌گیری در زمینه حفاظت از محیط زیست صورت گرفته است (۱۱). امروزه شواهد بسیاری بر افزایش فعالیت‌های پایدار زیست‌محیطی مربوط به اماکن ورزشی وجود دارد یک مکان ورزشی، هنگامی می‌تواند در جامعه به عنوان سازمان سبز مطرح گردد که در راستای کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی و استفاده کارآمد و بهینه از منابع و مواد مصرفی، بدون مصرف بی‌رویه بتواند به فعالیت خود را به صورت پایدار ادامه دهد.

- با تدوین آیین نامه و دستورالعمل‌های حفظ محیط زیست در رویدادهای ورزشی می‌توان به مسائل زیست‌محیطی اعتبار بخشید.
- برای صرفه‌جویی و استفاده پایدار در مصرف انرژی ملزم بر استفاده از انرژی‌های پاک در تأمین روشنایی، سرمایش و گرمایش اماکن ورزشی هستیم.
- الزام به استفاده از مواد قابل بازیافت در حین برگزاری رویدادهای ورزشی
- با سوق دادن پژوهش‌های دانشگاهی به سمت ورزش و محیط زیست می‌توانیم گرایش زیست‌محیطی را در جامعه توسعه دهیم.

References

1. Absalyamov, T. "The Influence of Cultural and Sport Mega-events on Sustainable Development of the City". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2015, 88: 197- 201.
2. Akbarian, Z., Hamidi, N., khodaei, M. "Green Purchasing Behavior and Green Marketing Management". *First National Conference on Fuzzy Management and Systems*, eyvanaki

و تجهیزات اشاره کرد (۱).

الزامات زیست‌محیطی، طراحی، ساخت و نگهداری از اماکن ورزشی با استفاده مناسب و قانون‌مند نسبت به حفظ محیط‌زیست است که این مقوله نیازمند همکاری همه جانبه در جهت اصلاح رفتارهای الگوی مصرف در جهت توسعه پایدار است. گرایش زیست‌محیطی، نگرش مثبت بر رفتارهای مراقبت از محیط‌زیست و تمایل به انجام رفتارهای محیط‌زیست دوستانه است. اعتبار زیست‌محیطی، توجه به جایگاه محیط‌زیست در حفظ سلامتی افراد جامعه در اماکن ورزشی است. دانش زیست‌محیطی، آموزش‌های مناسب در تماشاگران، ورزشکاران، مربیان و کارکنان نسبت به حفظ محیط‌زیست در جهت اصلاح رفتارهای آنان در اماکن ورزشی است. انتظارات زیست‌محیطی، انتظارات تماشاگران و ورزشکاران از مدیران و مسئولان اماکن ورزشی در جهت محافظت از محیط‌زیست است؛ مدیران و کارکنان مجموعه ورزشی باید همه تلاش خود را در راستای توجه به این انتظارات بکار بگیرند. توجه‌پذیری اقتصادی، تلاش در جهت حفظ محیط‌زیست برای سالم نگه داشتن محیط‌زیست و ایجاد منافع مالی مناسب در مجموعه‌های ورزشی است.

توجه به مسائل زیست‌محیطی در مجموعه‌های ورزشی باید مورد توجه مدیران و کارکنان مجموعه‌های ورزشی و همچنین استفاده‌کنندگان از مجموعه‌های ورزشی قرار بگیرد. نتایج این تحقیق در زمینه رفتار سبز در مجموعه‌های ورزشی، مولفه‌های

پیشنهادهای تحقیق

- نصب بروشورها و دستورالعمل‌هایی در زمینه رعایت مسائل زیست‌محیطی در تمامی اماکن ورزشی و ملزم کردن افراد به پیروی از آن‌ها که این مورد باعث می‌شود، دانش زیست‌محیطی افراد بالاتر رود. با توجه به اینکه در زمینه رعایت مسائل زیست‌محیطی انتظاراتی وجود دارد، بنابرین ملزم کردن مدیران و پیمانکاران سازنده اماکن ورزشی به دستورالعمل‌های مرتبط با مراقبت و حفظ محیط‌زیست باعث می‌شود به انتظارات زیست‌محیطی افراد نیز توجه شود.

- University, December 2017. [Persian].
3. Andrea Kim, Youngsang Kim, Kyongji Han, Susan E. Jackson, Robert E. Ployhart. "Multilevel Influences on Voluntary Workplace Green Behavior: Individual Differences". *Leader Behavior, and Coworker Advocacy, journal of management*, 2014, 5 (43), 1335-1358.
 4. Biswas, A., Roy, M. "Green products: an exploratory study on the consumer behaviour in emerging economies of the East". *Journal of Cleaner Production*, 2015, 87 (15), 463 -468.
 5. Boozhmehrani, Sara., Razavi, Seyyed Mohammad Hossein. "Identify and Prioritize the Strategies of Developing Environmental Culture". *Strategic Studies On Youth and Sports*, Mar 2015. [Persian].
 6. Borin Norm, Douglas C.Cerf, R. Krishnan. "Consumer effects of environictatal impact in product labeling". *Journal of Consumer Marketing*. 2011, 28(1):76-86.
 7. Brownlee, E., Huberty, L., Shreffler, M., Brown, T., & Yoo, J. "Student Opinions of Green Building Practices within Recreational Sports Facilities". *North American Society for Sport Management Conference*, 2012: 267-268.
 8. D'Souza, C. "Bridging the communication gap: dolphin safe ecolabels". *Corporate Communications: An International Journal*, 2000.
 9. Darabi, S., Zardoshtian, S. "The Effect of Social Responsibility on Organization Performance by Emphasizing the Strategic Role of reputation on the Employees of Sports and Youth Departments in the West of Iran". *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 2019, 5(4), pp. 109-123. [Persian].
 10. Dong, H., Lee, Y. A. "Factors influencing consumers' purchase intention of green sportswear". *Fashion and Textiles*, 2017. <https://doi.org/10.1186/s40691-017-0091-3>
 11. Ekhtiar, N., Eydi, H., Sjabani Moghaddam, K. "Modeling Factors Affecting the Development of Environmental Culture in Sport". *Applied Research of Sport Management*, Autumn 2018, 7 (2): 57-62. [Persian].
 12. Fornell, C. Larcker, D. "Structural equation models with unobservable variables and measurement error". *Journal of Marketing Research*, 1981, 18 (1): 39-50.
 13. Gibson F., Lloyd J., Bain S., Hottell D. "Green design and sustainability in sport and recreation facilities". *The Smart Journal*, 2008, 2 (4), 20 -35.
 14. Grant, J. "Green Marketing Sterategic Direction". 2008, 24: 25-27.
 15. Hajipour, Alireza., Asadi Dastjerdi, Hassan. "Analysis of Health and Environmental Status of Sporting Places and Its Relationship with Participation in Physical Activity of Khorasan Provinces Citizens". *Sport Management*, 2017, 9 (1): 71-83. [Persian].
 16. Hossinabadi, B., Eydi, H., Shabani, K. "Investigation of environmental responsibilities involved in sports organizations". Master's thesis, Sports Management, University of Razi, 2017: 6-14. [Persian].
 17. Hulland, J. "Use of partial least squares (PLS) in strategic management research: a review of four recent studies". *Strategic management journal*, 1999, 20 (2): 195-204.
 18. Jafari, Saeed., Jalali Farahani, Majid., Khabiri, Mohammad. "Study of Barriers of Constructive and Designing Green Sport Environments". Master's thesis, Sports Management, University of Tehran, 2016: 3-20. [Persian].
 19. Jha, B., Shalwee., Verma, S., & Chaudhari, P. "Green Buildings Concept towards Sustainable Urban Development and Panacea for Global Warming". *International Journal of Latest Research in Engineering and Technology (IJLRET)*, 2016, 2 (1): 35-41.
 20. Kashef, Mir Mohammad. "Managing sports venues and spaces". *Bamdad Book Publishing*, 2009: 71. [Persian].
 21. Kellison, T. B., Kim, Y. K. "Marketing pro -environmental venues in professional sport: Planting seeds of change among existing and prospective consumers". *Journal of Sport Management*, 2014, 28(1): 34-48.
 22. Keshavarz, L. "Identify factors affecting the behavior of managers in assessing sport

- facilities”. Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies, 2017, 4(2), pp. 29-39.
23. Majidi, Ch., Kashef, S.M., Ahadi, B., Rasoolazar, G. “The Factors Related to Beautification and joyfulness of university sport places on dormitory student's tendency toward physical activity”. Applied Research of Sport Management, 2015, 4 (3): 29-39. [Persian].
 24. Mallen, C, & Chard, C. “What could be in Canadian sport facility environmental sustainability”. Sport Management Review, 2012, 15: 230–243.
 25. Naderlou, Somayeh., Shams, Ali. Investigating students environmental attitude and knowledge in the University of Zanjan.” J.Env. Sci. Tech, 2017, 19 (4): 545 -557. [Persian].
 26. Navah, Abdul Reza., foroutankia, shahrouz. “Investigating the Relationship between Rational action and Environmental Behaviors (Case Study: Andimeshk Urban Community)”. Journal of Environmental Science and Engineering, 2011, 51: 69-78. [Persian].
 27. Padash, D., Padash, A., Nadarian, M. “Environmental Effects of the Sport Places on Urban Environment”. Environment and Development Journal, 2011, 2 (3): 31-36. [Persian].
 28. Roberts, J. “Green consumers in the 1990: Profile le and implications for advertising”. Journal of Business Research, 1996, 36 (3): 217 – 232.
 29. Salehi, S., Ghaemi asl, Z. “The Relationship between Environmental Education and Environmental Protection Behaviors (Case Study: High School Girls in Babol City)”. Journal of environmental education and sustalnable development, 2013, 1 (3): 67- 79. [Persian].
 30. Sarani, Mahanz., Hosseini Nia, Seyed Reza., Bahmanpoor, Hooman. “Qualitative survey approach of sport managers to environmental issue in facilities”. Master's thesis, Sports Management, University of Shahrood, 2016: 20-32. [Persian].
 31. Schulenkorf, N. “Sustainable community development through sport and events: A conceptual framework for Sport-for-Development projects”. Sport management review, 2012, 15(1): 1-12.
 32. Soltan Hoseini, Mohammad., Alidoust Ghahfarokhi, Ebrahim., Farahani, Abolfazl. “raffic and Natural Environmental Effects of Sport Stadiums On Urban Environment of Yazd”. Journal of Sport Management Studies, 2014, 6 (24): 15-30. [Persian].
 33. uan L. Paramio S. “Accessibility and Disability CSR Polices in Football: the Case of Manchester United FC, A seminar as part of the Sport Business Centre Seminar Series”. Universidad Autónoma de Madrid, Spain, 2013.
 34. Vinzi, V. E., Chin, W. W., Henseler, J., Wang, H. “Handbook of partial least squares: Concepts, methods and applications”. Springer Science & Business Media, 2010.
 35. Yixiang, Zhang. Shiqi, Xiao. Guanghui, Zhoue. “User continuance of a green behavior mobile application in China: An empirical study of Ant Forest”. Journal of Cleaner Production, 2019, 42 (1): 1-8.
 36. Thomas J., Grant Jr. (2014). Green Monsters: Examining the Environmental Impact of Sports Stadiums. Villanova Environmental Law Journal, 149-176.
 37. Fekry, D. A. A., El Zafarany, A. M., & Shamseldin, A. K. M. (2014). Develop a flexible method to assess buildings hosting major sports events environmentally through the world. HBRC Journal, 10(2), 127-137.